

Силабус
навчальної дисципліни
Етнічний дизайн
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма: Середня освіта (Трудове навчання та технології)
Спеціальність: 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)
Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Викладач (і)	Белова-Олейник Юлія Юріївна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fmkt0/structure-fmkt0/kaf-prof-osvita-trud/composition-kaf-prof-osvita/bielova/
Контактний тел.	095-46-64-591
Е-mail викладача:	uubelova1973@gmail.com
Графік консультацій	Вівторок 14.00-16.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
5/150	26	24	100	Залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: стиль, етнічний стиль, етнічний мотив, стилеутворювальні закономірності дизайну, форма, конструкція, колір, фактура, художній образ.

Мета та предмет курсу: Метою викладання навчальної дисципліни *Етнічний дизайн* є формування здатності аналізувати, оцінювати та інтерпретувати етнічні мотиви і способи стилеутворення в дизайні різних культурних регіонів.

Предметом вивчення курсу є етнічні стилі та напрями в графічному дизайні, а також їх стилеутворювальні закономірності.

Компетентності та програмні результати навчання:

- ЗК1.Знання й розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- GC 1. Knowledge and understanding of the subject area and understanding of professional activity.
- ЗК6.Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

- GC 6. The ability to learn and master modern knowledge, to apply the acquired knowledge in practical situations.
- ЗК7.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- C 7. Ability to generate new ideas, identify and solve problems, initiative and entrepreneurship.
- ФК2.Розуміння природи та сутності фізичних явищ, меж застосування фізичних понять, законів, теорій у різних галузях техніки, технологій.
- PC 2. Understanding the nature and essence of physical phenomena, limits of application of physical concepts, laws, theories in various fields of engineering, technologies.
- ФК3.Здатність до виявлення суперечностей, перенесення знань й умінь у нові ситуації, відмова від нав'язливих ідей, подолання інертності та надмірної критичності мислення, незалежність суджень.
- PC 3. Knowledge of general (historical, economic, ergonomic, environmental, etc.) issues of technology and production, the structure and principles of operation of technical systems; knowledge of the language of technology - drawing.
- ФК5.Здатність встановлювати зв'язок науки з новими явищами та процесами у виробництві, об'єктами виробничої діяльності.
- PC 5. The ability to establish a connection between science and new phenomena and processes in production, objects of production activity.
- ПР6.Володіти спеціальною термінологією та технологією обробки конструкційних матеріалів, текстової, графічної, числової, звукової та відео інформації.
- PLO 6. Demonstrate knowledge of psychological and pedagogical aspects of learning, upbringing and development of students of general secondary and extracurricular education.
- ПР7.Використовувати основне технологічне устаткування, комп'ютерну техніку і принципи їх роботи та експлуатації.
- PLO 7. Organize creative project-technological and subject-transformative activities in technologies and in group classes.
- ПР15. Виконувати ескізне проектування, креслення деталей та складальних одиниць, розробляти технологічну послідовність виготовлення виробів, оформляти портфоліо та презентувати їх.
- PLO 15. Demonstrate teamwork skills, explain the need to ensure equal opportunities and observe gender parity in professional activities, respect and tolerance in a multicultural society.
- ПР17. Підбирати інструменти, матеріали та устаткування з урахуванням проектно-технологічної документації виробу, дотримуватись санітарно-гігієнічних вимог та системи управління якістю.
- PLO 17. To know the basics of corruption prevention, public and academic integrity at the level necessary to form intolerance to corruption and

manifestations of dishonest behaviour among students and be able to apply them in professional activities.

- ПР18. Використовувати інноваційні технології, здійснювати заходи з економії енергоресурсів, збереження екологічно чистого середовища та охорони праці; розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства.
- PLO 18. Demonstrates skills in applying basic military knowledge, self-defense techniques, and first aid to ensure personal and collective safety.

Зміст курсу:

Тема 1. Синтез дизайну і народних традицій. Основні тенденції використання народних мотивів в дизайні ХХ – ХХІ століття. Традиційне народне мистецтво як джерело розвитку сучасного дизайну. Види народного декоративного мистецтва України. Дизайнерські проекти, створені за мотивами народної творчості ХХ – ХХІ століття. Навчальні заклади та творчі студії, що працюють в галузі розвитку дизайну за народними традиціями. Національні мотиви в творчості дизайнерів Європи і Сходу ХХ – ХХІ століття. Етнодизайн як специфічна форма проектно-творчої діяльності.

Тема 2. Специфічні риси мистецтва країн Азії. Етнічні особливості єгипетського стилю. Єгипетський стиль: мистецтво стилізації, канони, традиції. Основні риси єгипетського стилю в архітектурі, матеріально-предметному середовищі, графічних зображеннях. Основні етнічні риси в мистецтві народів Азії

Тема 3. Особливості мистецтва арабо-мусульманського регіону. Індійське мистецтво: самобутність, традицій, роль колористики, прикрас. Персидські мотиви в автентичних проявах та сучасному мистецтві. Турція: вплив релігії на форми в мистецтві, роль геометрії. Мавританське мистецтво: колористика, специфіка форм, вплив на сучасне мистецтво.

Тема 4. Культовий характер африканського мистецтва, художні канони. Стилiстичні особливості творів декоративно-ужиткового мистецтва Африки. Відзеркалення характеру, емоційно-психологічних особливостей мешканців африканського континенту в мистецтві. Прояв народних традицій в сучасній африканській стилістиці.

Тема 5. Стилiстика і естетика Далекосхідного культурного регіону. Характерні риси мистецтва Китаю: замкнутість культури. Символічність форми,

кольору, орнаментация в творах японського мистецтва. Стилистичні особливості традиційного японського мистецтва. Принципи японського стилю як наслідок особливого світогляду.

Тема 6. Принципи трансформації першоджерел народного мистецтва у створенні сучасних об'єктів дизайну. Поняття «трансформація» як спосіб перетворення історичного об'єкта (елемента, мотива) у мисленні й проектному викладі дизайнера. Поняття «першоджерело», «асоціативно-образне уявлення». Аналіз варіантів розробок сучасних дизайнерів-графіків із застосуванням трансформації народних мотивів, трансформації структури зображувальних мотивів у сучасний графічний образ (обкладинка книги, фірмовий стиль, плакат, рекламна графіка тощо). «Стилізація» як декоративне або абстрактне узагальнення зображуваних фігур (предметів), характерних для того чи іншого етнічного культурного регіону за допомогою ряду прийомів (спрощення форми, об'ємних і кольорових співвідношень тощо) відповідно до художнього задуму дизайнера.

Тема 7. Проектні методи в етнодизайні. «Робота за народними, етнічними мотивами»: пластичне, графічне, об'ємно-просторове трактування силуетних, орнаментальних форм історичних стилів. «Цитування» з етнічних джерел: пряме перенесення в сучасну розробку одного або групи виразних засобів (силует, конструкція, технологія, форма, декор, кольорові поєднання). Метод «аналогії» – використання в розробці об'єкта певних естетичних, конструктивних, технологічних, образних рішень того чи іншого етнічного стилю. «Наслідування» – опосередковане запозичення ідей, технік, методів того чи іншого майстра, або певних стильових рис. Форми «імітації» в сучасній мові предметного і графічного дизайну. «Синтез» або «дифузія» стилів: способи і доцільність поєднання в одному 13 художньому образі рис, елементів, форм етнічного та інших напрямів.

Тема 8. Предпроектний аналіз, ескізна розробка об'єкту графічного дизайну за етнічними мотивами

Тема 9. Практика розробки дизайн-об'єкту за етнічними мотивами (форма, композиційні, колористичні засоби)

Методи навчання:

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації: Словесні: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних технологій, семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація. Практичні: творчі завдання, виконання копій, замальовок.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою, ілюстративним матеріалом; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами («Положення про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті» (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist_sayt.pdf)), а саме: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: сервісні програмні засоби загального призначення (персональний комп'ютер, загальнонавчальні комп'ютерні програми й операційні системи, програмні засоби для контролю і вимірювання знань, умінь і навичок студентів); електронні бази даних (електронні енциклопедії, підручники, посібники, довідники та словники; бібліотеки електронної наочності).

Система оцінювання та вимоги: внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення навчальної дисципліни їх результати переводяться у національну 4-бальну шкалу та окремо конвертуються в шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового	Для підсумкового семестрового	Для всіх видів підсумкового контролю

	контролю, що включає екзамен, курсону роботу, практику	контролю, що включає залік	
90-100	Відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	Добре		BC (добре)
50-64	Задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Базова

1. Даниленко В. Я. Дизайн : підручник. Харків : ХДАДМ, 2023. 320 с.
2. Етнодизайн у контексті українського національного відродження та європейської інтеграції: зб. наук. праць. У 3 кн. Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка ; Сімон, 2019. 442 с.; 446 с.; 476 с.
3. Москалюк В. М., Яців Р. М. Традиції та сучасний дизайн. Львів : ЛНАМ, 2021. 87 с.
4. Чепелик В. В. Український архітектурний модерн. Київ : КНУБА, 2020. 196 с.
5. Янішевська Н. Філософія орнаменту / Янішевська Н. // Вісник ХДАДМ, №1. – Х.: ХДАДМ, 2011. – С. 151-154: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnik.org/pdf/v2011-01-36-yanishevaska.pdf>

Допоміжна

1. Етнічний стиль в інтер'єрі: дизайн Лисецьких. URL: <https://www.design-interiors.com.ua/ua/styles/etnlicheskii>
2. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАНУ. URL: https://www.etnolog.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=2000&Itemid=465
3. Лагутенко О.А. Українська графіка ХХ століття: навч. посібник / Лагутенко О.А. — К.: Грані-Т, 2011. — 184с.
4. Селівачов М.Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія) / Селівачов М.Р. — К.: Редакція вісника «АНТ», 2009. — 408 с
5. Gimeno-Martinez J. Design and National Identity. Bloomsbury Academic, 2016. 240 p.

Інтернет-ресурси

1. БДПУ MOODLE <https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=210>
2. <https://www.nbu.gov.ua/>
3. <https://naurok.com.ua/>
4. <https://vseos>